

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА. — РЕДАГУЄ: ПРОФ. П. КАРМАНСЬКИЙ.

✻ "ПРАЦЯ" ✻

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 10\$000, піврічно 5\$000

Для Північної Америки 2'500 дол.

Для Канади 2'500 дол.

Для Аргентини 6 пезів.

Приймається оголошення по ціні

200 рс. від одного рядка 8 см.

довгий одноразово або його місце.

PRACIA

Jornal semanal para os Uk-
rainos no Brazil.

Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми Українці до епохи
В нас є сини Козаків!

Не роздуть нас ні море,
Ні мезі чужих країв. Гімн ам. Укр.

Від Редакції

Звертається увагу Вп. Дописувателям "Праці", щоб вони не розлисувалися широко про власні кольонії, бо це має інтерес тільки для читачів дотичних осель, а загал хоче з часопису знати про справи ширшого, загального значіння.

Звертається далі увагу, що оповіщення про всякі збори, вистави тощо треба висилати що найменше на місяць наперед, бо инакше вони появляться в "Праці" вже запізно і нема рації оголошувати їх. Трохи не усі такі оголошення приходять до редакції. вже після події.

Звертається врешті увагу, що "Праця" приймила на себе обов'язок служити безінтересовно тільки нашій зорганізованій Громаді, Українському Союзови в Бразилії, і тому всякі оголошення і др. буде приймати безплатно тільки від організацій які являються філіями Українського Союзу.

"На шіпке спокійно"

Про те, як "Люд" інформує сво-

ке фсьо спокійно" — поки не розвіяла їх спокою жахлива революція російського й українського народу і не пробудила їх з солодкого сну самодурства. А відтак ідуть цінні "інформації" в роді таких, що митрополит є провідником радикальної партії (найбільший гуморист не видумавби такого!), що "поволі наближується день згоди, такий бажаний великою кількістю людей доброї волі, яких не хибує, як по стороні польській, так і "руській". А слідом цього йде сумаричний звіт з "Народнього З'їзду", а врешті закінчення: "Відношення Польщі до з'їзду "трудо-виків" було дуже приязне (ну, само собою зрозуміле!) Виявилось, що Польща не хоче грати ролі гордого побідника, але хоче "Русинам" облегчити узгіднення їх політики і самодіяльності з владою Польщі в давній Галичині. Хоч багато резолюцій сього з'їзду не є до прийняття (ось і вилазить шило з мішка!), одначе слабої нитки згоди ніхто з Поляків не схоче зирвати і кожний бажає, щоб згідне співжитте запанувало на все".

Та на цьому інформації "Люд" не вичерпуються. Як годитися, так годитися... Отже "Люд" розглядає українську справу всесторонно. Він навіть засягнув "інформацій" про

"Апетити ростуть враз з їдженнем" — кажеться. І Поляки, бачучи, що в Галичині найшлася кліка дурнів, які хочуть дати себе з'їсти, відчули давній апетит Пилсудского, що виправлявся на здобутте України "до моржа" і починають несміливо зизувати в огород Українців, мовляв, "в Польщі нема нікого, хто не бажавби собі, а навіть не допоміг до повстання незалежної України". Іншими словами: З'їли ми вас в Галичині і на Волині, давайте, підємо з Петлюрою на жир на Вел. Україну.

Осьтакими інформаціями і такою "польською" сердечністю заповнений цілий останній номер "Люд". Так і хочеться сказати: Мед питибу устами "Люд"!

Але ми не ласі на мед з польських уст. І тому ми посвятимо трохи часу сій новій отруї, яка поплила з гадючих зубів польських "ойчуль-куф".

Зачнемо з середини. Що властиво сталося, що "Люд" зробився таким оптимістом в погляді на українські польські взаємини в Галичині, і захоплений "телячим восторгом" сунеся з своєю панською губою до ціловання з "хлопами"? — Деякі "зелені" політики з партії "трудо-виків", якої провід спочивав і спочиває в руках таких ветеранів

ців і Струтинський радикали). Значиться провід партії, який переважно живе за границею, визначніші члени партії в краю, всі члени партії на еміграції сі резолюції осудили, а змаганне деяких безкритичних членів до згоди з Поляками нап'ятували тавром зради і хрунівства, такого самого, за яке Твердохліб наложив головою. Так само поставилися до цього виступу Нар. З'їзду трудовики, обєднані в "міщанському" крилі партії, радикали, християнсько-супільники, а врешті москво-філи (не кажучи про соціалістів і комуністів). Значиться, ціла наша супільність, від Уряду до армії, від селян до робітників осудила глупий поступок групи інтелігентів і прийде, час, що вона авторів соромних резолюцій покарає так, як Твердохліба і товаришів.

І сам орган угодової тепер групи трдовників "Діло" пише в 61 ч. (в часі свого "lucidum intervallum") ясно: "думати, що наші свідомі маси можуть мати угодові відносно Польщі тенденції, є очевидно абсурдністю".

І чим тут тішитися, чого тут бити в дзвони радости з побіди? І чого тут пхатися з своєю запачканою ще вчера ординарними лайками на Українців пикою до Юди-ниш-додітків з ними? Що части-

кого навіть у Варшаві береже польська поліція перед помстою нашого народу. А до того приходять ще групка інтелігентів, що знехтували волю селянських і робітничих мас, групка числом 500—550 людей. І що значить ся групка враз з Ільковим проти мільйонних мас люду, проти волі нашої армії, Уряду, всієї еміграції і всіх політичних наших партій: радикальної, міщанської, християнсько-суспільної, соціалістичної і комуністичної?

І як компромітуючо осмішується "Люд", коли кричучи "на шішке всьо спакійно!" він вже мріє мрію про недалекий похід Польщі на Київ, тим разом вже може в супроводі Бачинського, або Охримовича, замість Петлюри! І скільки безсоромного кретинізму міститься у високопарних "восклицаннях" "Люду" на тему благодаті, що мають сплисти з Варшави на Галичину, коли взяти під увагу, що після проголошення чолобитних резолюцій Нар. З'їздом трудовиків, посипалися з рук великодушної Польщі на наш нарід такі благодати: заява урядових осіб, що наш університет у Львові не буде ніколи узнаним, а в слід за тим страшні гонення і переслідування університету; домагання, щоб українські гімназії, засновані Австрією, перемінені на польські; заборона уживання по школах назви: український з переміною на: руский (себто російський); ще завзятійша колонізація нашої землі Мазурами, виключення від амнії (помилювання) всіх політичних обжалуваних Укр.

Осьтак виглядає в практиці політика поєднання Українців з Поляками з одного і з другого боку! Так виглядає ся українська охота до згоди з Поляками, так врешті виглядає ся воля Поляків "облегчити Русинам" (читай: москвофілам) узгіднення їх політики і самодіяльності (при допомозі воеводів-вішателів) з владою Польщі в "давній" Галичині і бажання допомогти "до повстання незалежної України". Так виглядає "на шішке"

кої зорової думки. Читаючи всі ті елькубрації хоробою чисто звіринного націоналізму перепалених мозків, здається нам, що польський Львів в цілості перенісся на — Кульпарків.

Якась організація, що називає себе «звйонзк-ом обороньцуф Львова» закладає у воевідстві протест проти повороту митрополита. Цей гурток львівських «богатерів» не може повірити, «щоби польський уряд згодився на поворот до краю того «ренеґата», того невблаганого «ворога польськості», сівача національної гризні, котрий — повернувши до краю — не залишить на ново розпочати своєї протидержавної діяльності і станеться осередком акції, що в консеквенції прямуватиме до відірвання «од Мадержи» східної частини нашої дільниці. Поворотови митрополита приписується просто переротове значіння. «Звйонзек», протестуючи у воевідстві, представляв небезпеку, яка з того повороту може повстати для польського стану посідання в нашій дільниці, а одночасно, відкликаючися на відомі відносини у Львові і східній частині нашої дільниці, заявив, що не може прийняти якої небудь відповідальности за спонтанічний виступ найширших кол «оброньцуф Львова» і польського громадянства в нашому місті (отже заповідь розбою-Ред.) котрий бувби викликаний просто провокаційним поворотом укр. кат. митрополита Шентицького». Львівський орган теперішніх правлячих польських кол так характеризує цей непочитальний виступ згаданої організації: «Здається нам, що голос, «Звйонзку оброньцуф Львова» в тім випадку висловлював становище усього польського громадянства, а висловила його організація найбільше до того покликана і уповажнена, (публична дівка притакує вулиці-Ред.)

Виступ згаданої польської маніфестаційної організації сам по собі є не тільки смішний, але й неприличний, та дуже не гарло свідчить про примітивне виховання його авторів. Правду кажучи, не те є сумне, що знаходиться гурток людей, котрий перейнявся новою «місією» в місії «оборони» Львова. На всяке «місіянство» і його проповідування слід бути вибачливим, бо умова декаденції теж мусить десь прорватися. Одначе не мож-

ати, якщо ми в Бразилії не затратили зовсім національного почуття і привязання до нашої церкви.

Читайте усі-усі!

Щораз більше уваги присвячує Рідний Край нашим змаганням у Бразилії, будуючи на нас, бразилійських Українцях, свої великі надії.

Орган нашого Уряду, віденський «Український Прапор» оголосив звіт про наш останній з'їзд У. С. в Порто Унію, а в слід за тим про останні збори в Прудентополі в справі нашої дальшої тактики організаційної, з метою скріплення нашого політичного і економічного становища і з метою підтримання визвольних змагань Рідного Краю, при чому оголосив наші резолюції. Звістку про це подало і львівське «Діло». Останній н-р «У. Прапору» (31) передруковує за «Працею» інформаційну допис п. з. «Маніфестація на честь України в Бразилії», в якій говорить про оваційне прийняття п. Карманського на святі бразил. Товариства «Cruzeiro do Sul» в Порто Унію.

Глядім, щоб ми не завели гірко Рідного Краю, котрий так радіє кожним проблизком нашого національного духа тут в Бразилії і такі звязує надії з нашим відродженням!

Податок на «фонд негайної допомоги» іде мізерно, надто мізерно! І кожний, кому залежить на доброму імені бразилійських Українців, повинен працювати над тим, щоб скандалу оминуть!

Нуте, до праці усі без розбору! Сафра ерви кінчаєсь...

Податок на „фонд негайної допомоги“

Оподаткували себе далі в Іваях—Кальмоні:

ка і Юлька Шереметів і Максима Леуша — усіх з С. Роке,

161. п. Петро Череватий з Іваїв на \$500 місячно і кличе на довільну суму: п.п. Михайла Левицького і Юлька Гуменюка з С. Роке і Федька Макогона з Кальмону,

162. п. Микола Веренька на \$500 міс.

163. п. Іван Марко на \$500 міс.

164. п. Филип Стручок на \$500 місячно

165. п. Андрій Бойко на \$500 місячно і кличе на такуж суму; п.п. Ілька Білика і Михайла Когута з Бельтрону і Андрія Пістуна з Руської вул.

166. п. Степан Мацалак на \$500 місячно (заплатив 6\$ за 1 рік),

167. п. Дмитро Говдак на \$500 міс. (заплатив 3\$ за 6 міс).

З Марешаль Маллет:

168. п. Іван Замозький на \$500 (зложив 3\$ за 6 міс.) і кличе на такуж суму: п.п. Якова Гарасимова, Григорія Якимішака і Івана Максимова — усіх з цієї оселі,

169. п. Стефан Бойко на \$500 міс. (зложив 3\$ за 6\$ міс.) і кличе на такуж суму: п.п. Ілярія Михайлишина, Михайла Давида, і Ілію Іванкова — усіх з цієї оселі,

170. п. Микола Кравчук на \$500 місячно (зложив 3\$ за 6 міс.) і кличе на такуж суму: п.п. Стефана Кравчука, Василя Чорнобая і Кароля Юцишина — усіх з цієї оселі.

З Антоніо Кандідо:

171. п. Бартко Свірський на \$500 місячно (зложив 3\$ за 6 міс.) і кличе на такуж суму: п.п. Петра Слободу, Петра Крицького і Степана Крицького — усіх з цієї оселі,

172. п. Михайло Свірський на \$500 міс. (зложив 3\$ за 6 міс.) і кличе на такуж суму п.п. Михайла Крицького, Михайла Бальбузо і Михайла Цюкало — усіх з цієї оселі,

173. п. Марія Свірська на \$400 місячно і кличе на такуж суму: п.п. Анну Свірську, Марію Кирцьку і Анну Слободу — усіх з цієї оселі.

174. п. Ілько Р. з Пікірі на \$500 місячно (зложив 6\$ за 1 рік).

175. п. Михайло Кицула з Мавріса на \$500 місячно (зложив 6\$ за 1 рік) і кличе на такуж суму: п.п. Дмитра Заборського, Левка Дзьобу і Стефана Лещина з Мавріса і Івана Скрипку з Кебрадентес,

176. п. Кость Одрецький з Антоніо Ребоусас на 2\$ місячно (зложив 24\$ за 1 рік) і кличе на такуж суму: п.п. Тому Маланського і Миколу Демчука з Антоніо Ребоусас, Павла Шульгана з Ітапара і Мих. Горбаня з Іраті коль.

177. п. Іван Музика з Терасізма на \$500 місячно (зложив 6\$ за 1 рік).

...уради відбувся лейльон з перервами при співучасті музики відбувся пільний бал.

По лейльоні вже вечером усі гості рушили походом з піснею на устах, з музикою напереді до Тов., де продовжувався бал аж до 2 год. вночі.

Чистий дохід з лейльону 895\$000 призначений на добудовання дому Т-ва.

При сій нагоді Товариство дякує п. п. П. Мазуришинови, о. П. Петрицькому і І. Кутному, за прислані фанти на ціль Товариства.

В. Козакевич.

Прудентопіль.

Белічвя протестарійна маніфестація.

Дня 9. ц. м. безпосередньо після богослуження відбулося в Прудентополі під церквою протестарійне віче проти арештовання польським урядом Митрополита Шептицького.

Учасників віча можна було нарахувати що найменше тисячку. Без зайвих формальностей, без президії відбулося віче, як спонтанічний вислів обурення бразилійських Українців проти бруталного насильства, яке перевищує всі до теперішні злочини тріумфуючої Польщі.

Говорив першим проф. П. Карманський, представляючи зібраним всю гидь і неморальність злочину, кваліфікуючи його як смертний удар в серце українського народу з огляду на це, що особа Митрополита символізує наші визвольні змагання і плюєння в лице не тільки цивілізації, але й цілому католицькому світові. І підкреслюючи, що в сій хвилі обурюється серце кожного Українця, деб він не жив, заклак іменем бразилійських Українців протест проти злочину польського уряду.

Гругим говорив місцевий суддя, п. др. Alberto Macedo Galdo, котрий п'ятнував злочин іменем бразилійського народу. П. др. Macedo Galdo підкреслив маєстат особи Митрополита і його заслуги для українського народу, згадав насильства Польщі над українською культурою, які були вступом до на-

рисяльної допомоги своїм, упадаючим під хрестом лядської деспотії братам.

3. Крізь безмежні простори океану зібрані шлють своїм дорогим братам із західних земель України братерський привіт і з повної груди кличуть: Не падайте на душі, бо претерпівий до конца спасен будет! Сміло вперед! Слабодухів геть!

Телеграми:

Емініція кардинал Гаспаррі — Рим Ватикан. Український Союз в Бразилії іменем цілої української кольонії в Бразилії просить Вашу Емініцію захистити нашого Митрополита Шептицького, арештованого польським урядом перед сим і евентуальними другими насильствами.

Карманський,
о. Ананевич.

По італійськи:

Eminenzia Gasparri — Roma Vaticano (Italia). — Unione ucraina Brasil nel nome di colonia inteira ucraina brasiliense prega Eminenzia defender nostro metropolitano Sceptitsky impriogionato dal governo polacco e contra altre oppressioni.

Liga Народів — Женева.

Ексц. др. Afranio de Mello Franco.

Український Союз в Бразилії іменем української кольонії в Бразилії просить Вашу Ексцеленцію закласти на Союзі Народів протест проти увязнення нашого Митрополита Шептицького польським урядом і проти інших репресалій цього уряду над українським народом Галичини.

Карманський,
о. Ананевич.

По португальськи:

Ligue Nations — Geneve (Suisse).

Excellencia Dr. Afranio Mello Franco.

— União ucraina Brasil da toda colonia ucraina brasileira pede Excellencia pôr protesto diante Liga Nações contra prisão arcebispo Sceptitsky do governo polaco e contra outras oppressões polacas sobre povo ucraino da Calicia.

На візвання Впр. о. віцепрототігумена М. Шкірпана, щоб присутні дали доказ своєї любови до

Української культури і кулею в серце. Слідство виказує, що вбивство має характер політичний.

Ще одного українського посла з Волинні виключено з варшавського союму. «Селянська Правда», з 29. липня подає: Маршалок польського союму повідомив сойм, що найвищий суд у Варшаві уневажнив посольський мандат посла Комаревича Василя з Володимира Волинського. Як так дальше піде, то теперішній сойм прожене всіх українських послів. Та ні — не всіх! Лишиться Юда Ільків зі своїми підхруньками «як єдиний легальний речник польських жандармів на українській землі».

Проф. Рорбахер про північно-американську українську еміграцію. Серед української еміграції в Америці проф. Рорбахер сконстатував значний зріст національної свідомости, велику жертвенність на користь визволення рідного краю і, не в останній мірі, пробудження ширших культурних інтересів. Він мав вражіння, що українська еміграція багато читає, запопадливо учитьс я культурно стоїть, вище еміграції шведської а національно навіть вище німецької.

Більшевицький пам'ятник на могці Т. Шевченка. Дня 2. ц. м. відкрито на могці Т. Шевченка під Каневом крицевий пам'ятник в формі ведитенського бюсту поета. Досьогочасний хрест усунуто, як «обиду» памяти поета.

Митрополит Шептицький тяжко хорий. В переїзді з Риму до Львова занедужав О. Митрополит Шептицький дня 27. липня с. р. в монастирі оо. Францішканів у Відні. В суботу 28. липня недуга змагалася так сильно, що о. Митрополитови уділено в неділю вечером елеопомазання. В понеділок відбулося консіліум лікарське і сконстатовано, що небезпека минула. О. Митрополита перевезено відтак до шпиталю Братів Милосердя, де лікар — ігумен, що знає стан, здоровля о. Митрополита від двадцяти років, занявся ним і доглядав недужого.

Після подужання Митрополит негайно виїхав і як відомо впав в хижі кігті лядських бандитів.

Зі світа.

НІМЕЧЧИНА. Курс нім. марки дійшов до гранць фантастичности: за 1

...і вкинули їх в море.

— З Риму доносять про замордоване п. Морава, секретаря комуністичної партії в Триєсті.

— Доносять, що питання приналежности Реки (Фюме) міжнароднім трибуналом вирішене на користь Італії. Докидають тільки згоди сербського уряду.

ЯЦОНІЯ. З Токіо телеграфують про велике землетрясення в Йокагама, яке спричинило великі опустошіння.

З Бразилії.

Представництво Бразилії на найблищу сесію Союзу Народів в Женеві. Нове представництво Бразилії на Союзі Народів таке: п. п. др. Афаніо де Мелло Франко президент; Фредеріко Кастелло Бранко Клярк член, майор Стефан Лейтон де Карвальо технічний радник.

Завішення цензури для часописів у Ріо. На засіданню мунісіпальної ради в Ріо п. Віейра де Моура висловив радість з приводу знесення цензури для часописів, висказуючи при тому надію, що і стан облоги в Ріо буде скоро знесеним. В камері депутати Метелло Жуніор і Салес Фільо поставили вносення на знесення стану облоги і помилувалне винувників липневої революції у столиці.

У столиці загально говориться про скоре знесення стану облоги, який по думці фінансієстів є одною з головних причин спаду вартости мільрейса.

Намагання піднести курс мільрейса. Banco do Brasil робить зусилля, щоб піднести теперішній низький курс мільрейса. Кажуть, що банк готов зречися всякого приходу з девіз, поки це не станеється. Говорять також, що уряд готов відступити часть (1 мільон мішків) вальоризаційної кави банкови, щоб дати йому змоги покрити девізи.

Похорон Даміана. Похорон покійної дружини президента відбувся дня 30. серпня. На стаці зустріли тлінні останки покійної п. віцепрезидент, др. Еврілес Куня, генерал Ферейра Нетто, військові команданти і представники федеральних і остадуальних урядів. Похорон відбувся при великому здвизі народу.

Поширюйте „Працю“.

Відгомон гостини румунського короля в Польщі. Румунський король з жінкою приїждив до Польщі. З цього приводу Поляки уладили великі паради. Від Снатины аж до Варшави залізничного тору берегло військо і жандарми. В залізничних поїздах і на стаціях переводжено гостру контролю і арештовано «підозрілих». Кажуть, що як в Росії переїздив цар Микола, то було таке саме. Та не обійшлося і без випадків. Саме перед переїздом короля, біля Розвадова, наступила залізнична катастрофа. Колиж вертав румунський король з Варшави, то за Краковом, біля Тшебні, переїхав 4 жовнірів, що бегали залізничного тору. Трох жовнірів а саме Олексій Федунь, Григорій Грицьків Василь Мішок були Українцями, а четвертий Арон Лейба Горовіц був Жидом. Смерть їх була страшна. Машина королівського поїзду розтяла Федуня на пів, Грицьковому обтяла голову, руки й ноги, а Лейбі Горвіцови розбила голову так, що мозок витік. Четвертий вояк Мішок ранений дуже, ще живе. Так отже королівська пара лишила криваву пам'ятку Українцям і Жидам. — У Варшаві короля приймало військо з парадом. Опісля короля гостили. Він їв, пив і запевнив Поляків, що Румунія буде вірна Польщі. Може бути, хоть деякі Поляки не хотять вірити в румунську приязнь. Ті недовірчиви вказують на дві події, які спогадали румунське ім'я. В р. 1913 Румуни напали на Болгарію нечаяно (в хвили коли Болгари боролись з Сербам) і зрабували Болгарам Добруджу, а в 1916 р. зрадили Австрію і Німеччину, перейшовши на бік її ворогів. А треба знати, що Австрія і Німеччина покликали до життя румунську державу і берегли її перед Росією. Дали їй навіть Німця на короля. Це будить відразу до Румунії і тому ніхто радо з Румунією не заключає приязни. Але хто має зі всіх сторін ворогів і аві одного приятеля в сусідстві — то на безрибю і рак риба. Треба тоді куматися і з Румунами.

молоді, котрої обов'язком є прискорювати день реванжу (відплати).

Чужа преса про Польщу. «Revue Contemporaine» поміщує статтю, в якій стверджує що після останньої кабінетної кризи Польща у відношенні до національних меншостей збільшила свою нетолеранцію і що ця політика може спричинити великі труднощі у критичній хвилі навіть для Франції. Тому Франція — на думку автора статті — повинна вглянути в справу відношення Польщі до національних меншостей.

“Українізація”. В липні на засіданню харківської організації комуністичної партії України Мануїльський зробив доклад про пленум III. інтернаціоналу. Поміж иншим він зазначив: “Пленум багато уваги уділив національній справі. Тут на Україні ми переходимо до безпосереднього переведення національної політики, спираючись на школу, суд і наші установи. Щоб це підкреслити, я хотів прочитати свій доклад українською мовою, але порадившись з секретарем губернуму, рішив одкласти це: маю певність, що доклад про наступний пленум комінтерна я прочитаю українською мовою”.

Кілька слів правди. Варшавський “Курер Поранни” ось так характеризує теперішню Польщу: “Було колись у Польщі лаврово і темно, а тепер вже тільки темно, бо лаври зриває з голови непоправна несовісність. Ганебне польське безладдя віджило. Колишній великан на глиняних ногах сьогодні злий карлик є знов ворогом волі так, як колись. Без кармазину, без королів без бундючих гетьманів і шаленої магнацької гордості сьогоднішній дух Польщі так само тиранський, зарозумілий, дух, якого треба побороти, як що бажається, щоб Польща залишилася вільною.

Змалювавши боротьбу проти Пілсудського, автор (Антоні Потоцкі) пише далі: Рівень польської совісти є сьогодні небезпечно низький і заливає болотом душу нації, а завтра може залити її революція. Польське безладдя зрезигнувало із давних масових злочинів, бунту, зрад, але зберегло нікчемність у своїй боротьбі і союзах, скритовбивство, дрібну продажність підкупство та обман.

Оголошення.

книжку

„За честь і волю“

можна купувати у слідуючих Панів: в Куритибі: о. Рафаїл Криницький, в Іваї-Кальмон: п. Гр. Козань,

УЖЕ прийшли замовлені Просвітною Секцією підручники шкільні і можна їх замовляти у. Ред. „Праці“ по ціні:

1. С. Черкасенко: Буквар — 1\$400 (вже вичерпаний).
2. А. Крушельницький: Друга Читанка — 2\$600
3. А. Крушельницький: Третя Читанка — 3\$500.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ.

В São João de Rio Claro є до спродання 70 алькейрів доброї землі під uprawу. Земля віддалена 10 клм. від міста Прудентополіс.

За інформаціями зголошуватися до п. полк. Івана Леха в Прудентополи.

Купуйте насінне!

Михайло Іванків одержав новий транспорт найкращого АМЕРИКАНСЬКОГО НАСІННЯ, яке як раз вдається найкраще в нашій бразилійській підсолю і

яке продає по ціні 150 реїсів за пачку. ПРИГЛЯНЬТЕСЯ ДОБРЕ НА ПОМІЩЕНУ ТУТ МАРКУ; така марка знаходиться на кожній пачці і такої марки домагайтеся завжди у ваших продавців, бо лиш такої марки насіння є найлучше і до 3 днів кильчиться. Крім него поручаю рівнож по дуже зниженій ціні великий склад ріжнobarвної та найдобрійшої матерії, готових убрань, капелюхів, обуви, машин до шиття, кухонного начиння, і много инших дрібних та найпотрібніших річей. Також одинокий в Парані склад АТРАМЕНТУ до писаня. Цей атрамент урядом патентований і узнаний за найлучший. Оден кружок на 2 фляшочки коштує 250 рс.

Для перепродуючих 100 процент опусту. Приходіть і переконайтеся!

З правдивим поважаннєм **Михайло Іванків**

КРАВЕЦЬКА РОБИТНЯ «SÃO JOSÉ»

Володимира Кульчицького
В ПОНТА ГРОССА

Виконує всі роботи як найкраще з спеціальним узглядненнєм системи «Trabalho elegante». Убрання після міри, як: військові уніформи, одяги колегіальні, спортові, ловешкі.
Для духовних: ряс, римські капі, нагортки, пояси, берети і др.
Пишіть на адресу:
WALDEMIRO KULCZYCKI — Rua Pinheiro Machado, 66 (em frente do Collegio São Luiz). — Est. do Paraná — Ponta Grossa.

ВСІЛЯЧШНА.

Історія Монастиря. “В 12 верствах від

НАЙБІЛЬША УКРАЇНЬСЬКА ТОРГОВЛЯ В МІСТІ ІРАТІ

